

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-2-69 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-38/1108-363
Karar Tarihi : 18.07.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖR : Bülent GÖKDEMİR, Necla SÜMER

C. BAŞVURUDA BULUNAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN :

- Mefkure Özel Eğitim Hizmetleri A.Ş. (FEM Dershanesi)
Alibeyli Mh. Kadir Çavuş Sk. No:13 (Kabuller İş Merkezi Kat:3-4)Merkez/Osmaniye
- Osmaniye Açı Eğitim Tic. San. Ltd. Şti. (Açı Dershanesi)
İstiklal Mah. Palalı Süleyman Cad. 1 sok. No:1 Merkez/ Osmaniye
- Umut Özel Eğitim Sağlık Hizmetleri Tic. San. Ltd. Şti. (Pisagor Dershanesi)
Rahime Hatun Mah. Lise sok. Çiftçioğlu Pasaj Osmaniye
- Ustalar Özel Eğitim Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti. (Kültür Dershanesi)
Alibeyli Mah. Doktor Devlet Bahçeli Bulvarı 2. Etap No:51 Osmaniye
- Özel 2004 Uğur Dershanesi Sinerji Eğitimcilik San. Tic. Ltd. Şti. (Uğur Dershanesi)
Cumhuriyet Mah. Akyar Cad. No: 69 Osmaniye
- Bilgin Dershanecilik Özel Eğitim Kurumları Gıda İnşaat San. Tic. Ltd. Şti.
(Gelişim Dershanesi)
Alibeyli Mah. Atatürk Cad. No: 249 Merkez/Osmaniye

- (1) **E. DOSYA KONUSU: Osmaniye’de faaliyet gösteren dershanelerin Osmaniye Dershaneler Birliği çatısı altında anlaşarak taban fiyat belirledikleri iddiası.**
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 21.03.2012 tarih ve 2387 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 24.04.2012 tarihli ve 2012-2-69/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu Rekabet Kurulu’nun 03.05.2012 tarihli toplantısında görüşülerek söz konusu iddia ile ilgili olarak önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Bunun üzerine hazırlanan 06.07.2012 tarih ve 2012-2-69/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; Osmaniye’de faaliyet gösteren dershanelerin Osmaniye Dershaneler Birliği çatısı altında anlaşarak tek fiyat belirledikleri ve öğrenci kayıtlarında bu fiyatın altında inmedikleri ifade edilmiştir.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, başvuru konusuna ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun’un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı, bununla birlikte Osmaniye Dershaneler Birliği Derneği çatısı altında alınan kararlar doğrultusunda taban fiyat tespiti olarak değerlendirilebilecek türden kararların, 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi hükmüne aykırılık teşkil edebilecek nitelikte bulunması nedeniyle, bu tür uygulamalara son verilmesini temin etmek üzere Kanun’un 9.

maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uyarınca Osmaniye Dershaneler Birliği Derneği'ne görüş bildirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

I.İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Mevzuat

- (5) Osmaniye İlindeki dershanelerin rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşma içinde olup olmadığını değerlendirmeden önce sektörü düzenleyen ilgili kanun ve yönetmeliklere değinilmesi yerinde olacaktır. 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 2. maddesinde *"öğrencileri, bir üst okulun veya yüksek öğretime giriş sınavlarına hazırlamak, istedikleri derslerde yetiştirmek ve bilgi düzeylerini yükseltmek amacıyla faaliyet gösteren özel öğretim kurumları"* olarak tanımlanan özel dershaneler, tanımdan anlaşılacağı üzere özel öğretim kurumu statüsünde ele alınmakta ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın denetimi altında faaliyet göstermektedirler.
- (6) Özel öğretim kurumlarının tahsil edecekleri ücretlere ilişkin hususlar 5580 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan ve 11.2.2009 tarihinde yürürlüğe giren "Özel Öğretim Kurumları Öğrenci ve Kursiyer Ücretleri Tespit Ve Tahsil Yönetmeliği" ile düzenlenmiştir. Anılan Yönetmelik uyarınca, özel öğretim kurumları bir sonraki eğitim-öğretim yılında uygulayacağı ücretleri her yıl Ocak ayından Mayıs ayının sonuna kadar ilan etmekle yükümlüdür. Bu tarihe kadar ücretlerini ilan etmeyen kurumlar bir önceki yıl uyguladıkları ücretleri tahsil etmek durumunda kalmaktadır. Öte yandan ilan edilen ücretlerden daha fazla bir tutarın tahsil edilmesi Yönetmeliğin 6/d maddesinde yasaklanan eylemler arasında yer almaktadır. Ancak, bu tutarın altına inilmesinin mümkün olduğu anılan Yönetmeliğin 6. maddesindeki *"...Bu ilanlarda ders yılı, aylık veya ders saati ücretiyle birlikte, peşin veya süreli ödemeler ve kurumca belirlenecek diğer indirimler belirtilir..."* ifadesinden anlaşılmaktadır. Bu bakımdan ilan edilen ücretlerin tavan fiyat niteliğinde olduğu söylenebilir. Yine anılan Yönetmelik uyarınca, özel öğretim kurumları bir sonraki yıl tahsil edecekleri ücretleri belirlerken enflasyon oranı, yapılan yatırım gibi ölçütlere göre zam yapabilmekte, keyfi fiyat artırımına gidememektedir.

I.2. İncelemeye Konu Teşebbüsler

- (7) Dosya kapsamında mevcut durumda Osmaniye Dershaneler Birliği Derneği üyesi olan FEM Dershanesi (Mefkure Özel Eğitim Hizmetleri A.Ş.); Açı Dershanesi (Osmaniye Açı Eğitim Tic. San. Ltd. Şti.); Pisagor Dershanesi (Umut Özel Eğitim Sağlık Hizmetleri Tic. San. Ltd. Şti.); Kültür Dershanesi (Ustalar Özel Eğitim Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.); Uğur Dershanesi (Özel 2004 Uğur Dershanesi Sinerji Eğitimcilik San. Tic. Ltd. Şti.); Gelişim Dershanesi (Bilgin Dershanecilik Özel Eğitim Kurumları Gıda İnşaat San. Tic. Ltd. Şti.); Zirve Dershanesi (Performans Özel Dershanecilik San. Tic. Ltd. Şti.) ; Birey Dershanesi (Onlar Dershanecilik San. Tic. Ltd. Şti.) ve Final Dershanesi (OFEM Özel Eğitim San. Tic. Ltd. Şti.) incelemeye konu edilmiştir.

I.3. İlgili Pazar

- (8) Söz konusu inceleme açısından ilgili ürün pazarı, *"dershanecilik hizmetleri pazarı"* olarak belirlenirken, ilgili coğrafi pazar *"Osmaniye İl Merkezi"* olarak tespit edilmiştir.

I.4. Değerlendirme

- (9) Yerinde incelemede elde edilen, Dernek üyesi dershanelerin 21.12.2011 tarihinde yaptıkları toplantıda alınan kararlara ilişkin tutanakta; *"Hiçbir indirim gerekçe gösterilerek (sınav indirimi hariç) taban fiyatların altında kayıt yapılmayacak"*, ifadesi

bulunmakta, aynı tutanak içinde 2012-2013 dönemine ilişkin olarak sınıflar düzeyinde taban fiyatları gösterir tablo yer almaktadır.

- (10) Söz konusu tutanakta yer verilen ifadelerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi hükmüne aykırılık teşkil edebileceği görülmüştür. Bu noktadan hareketle Osmaniye Dershaneler Birliği Derneği üyesi dersanelerin, uygulamada, karara bağlanan taban fiyatları dikkate alıp almadığını tespit etmek üzere anılan teşebbüslerden 2011-2012 ve 2012-2013 dönemlerine ilişkin uyguladıkları fiyat verileri talep edilmiştir.
- (11) Teşebbüslerin fiyat verileri incelendiğinde, dersanelerin uyguladıkları fiyatların gerek her bir sınıf için geçerli olan en düşük ve en yüksek fiyatlar bazında, gerekse ortalama fiyatlar bazında birbirinden bir hayli farklı olduğu, hemen tüm dersaneler için, Dernek çatısı altında tespit olunan taban fiyatların altında fiyatlardan kayıt yapıldığı görülmüştür.
- (12) Derneğin yukarıda yer verilen taban fiyat kararından daha ilk uygulama yılında bu ölçüde sapılmasını, esasen, dersaneler arasında kartel anlaşması yoluyla sıkı bir taban fiyat rejimi ihdas edilmesi iradesinden ziyade, alınan ortak kararlar marifetiyle sektöre yönelik bir dizi düzenleme getirilmesi arzusunun bağlamak mümkündür.
- (13) Nitekim söz konusu tutanaktan, taban fiyat kararının dışında, ortak başarı sınavı organizasyonu, yüz kızartıcı suça karışmış veya madde bağımlısı öğrenci bilgilerinin paylaşımı, dersane binalarının dışına dönük reklam uygulamalarına son verilmesi gibi hususlar hakkında da mutabakat sağlandığı anlaşılmıştır.
- (14) Diğer yandan taban fiyat uygulaması ve diğer kararlara uymayanlar ile ilgili ciddi bir yaptırım öngörülmediği, sadece anılan tutanakta, kararlara uymayanların zaman içinde dernek üyeliğinden çıkarılabileceğinin ifade edildiği, ancak bu uygulamanın dersaneler bakımından zorlayıcı bir yaptırım olarak değerlendirilmeyeceği hususu vurgulanmalıdır.
- (15) Bu çerçevede, Kurul'un dersaneler ile ilgili geçmiş kararları da dikkate alınarak, Osmaniye Dershaneler Birliği Derneği üyesi dersaneler hakkında bir soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, ancak Dernek çatısı altında alınan kararlara istinaden taban fiyat uygulaması olarak değerlendirilebilecek türden uygulamaların, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi hükmü kapsamında ihlal teşkil edebilecek nitelikte eylemler olması nedeniyle, bu tür uygulamalara son verilmesini temin etmek üzere Kanun'un 9.maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Osmaniye Dershaneler Birliği Derneği'ne görüş bildirilmesinin yerinde olacağı kanaati hasıl olmuştur.

J.SONUÇ

(16) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1- Osmaniye Dershaneler Birliği Derneği, Mefkure Özel Eğitim Hizmetleri A.Ş., Osmaniye Açı Eğitim Tic. San. Ltd. Şti., Umut Özel Eğitim Sağlık Hizmetleri Tic. San. Ltd. Şti., Özel 2004 Uğur Dershaneleri Sinerji Eğitimcilik San. Tic. Ltd. Şti., Ustalar Özel Eğitim Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti., Bilgin Dershanelerlik Özel Eğitim Kurumları Gıda İnşaat San. Tic. Ltd. Şti., Performans Özel Dershanelerlik San. Tic. Ltd. Şti., Onlar Dershanelerlik San. Tic. Ltd. Şti., OFEM Özel Eğitim San. Tic. Ltd. Şti. hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına,

2- Bununla birlikte ücret ve fiyatlar, indirim oranları gibi ticari şartların ortak kararlar alınarak tespit edilmesinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olması nedeniyle, bu tür uygulamalardan kaçınılması gerektiğinin, aksi takdirde anılan Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağıının, Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili teşebbüslere ve teşebbüs birliğine bildirilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.